

Oxhagen 1842

Kontrakt

Jag Carl Fredrik König, uplåter Torpet Oxhagen under Wellinge Egendom uti Salems socken till Rättaren Anders Pettersson att bruka och bebo under nedanstående vilkor:

- 1.o Enligt Lag skall Torpet skötas, all byggnad fullgöres. Åkern väl brukas och ordentligen dikas, alla gårdesgårdar underhållas och få vid Torpet icke hysas någon man eller qvinna utan mitt dertill gifna tillstånd.
- 2.o För detta Torp skall äfven förrättas /3/ karledagsverken på egen kost i hvarje vecka nemligen 2ne för torpet och det 3dje emot erhållandet årligen af 2 tr spannmål, hälften råg och helften korn, helften hvarje halfår. Dessa dagsverken förrättas på utsatte ställen och utsatta dagar eller på hvilken dag i veckan han blifver kallad. Dessutom /12/ hjälpedagsverken på egen kost årligen under hö och sädesbärgningen.
- 3o Klockan 5 mårgonen ringas till arbete hvid hvilken timme han skall sig inställa, men uti en mårgonen uti tjenlig tid, eller efter kallelse. Och få han icke i sitt ställe senda gossar eller som denne, hvars krafter icke medgifva fullgörandet af ett karle dagsverke, hvilket fall Torparen skall på den nästföljande dagen förrätta det försummade dagsverket. Sak samma om ett dagsverke försummas utan bestyrkt orsak för uteblifvandet Böta då med straffdagsverke förutom det försummade. Hjelp samt qvinodagsverken skola inställas vid ringningen morgonen om så erfordes. hvarom(?) icke klockan 8. hwarwid(?) dagspenningen blifva /16/ sk sommar månaderna och 12 sk. samma mynt för de öfvrige. betalning för öfver o minderåriga efter deras arbetsförmåga.
- 4o Extra dagsverken utöfver de här ofvannemde skola af Torparen förrättas i och för allt hvad landtbruket tillhör- under a(rre)nde-tiden, gödselkörning, tröskverket, ängskötseln, mm emot 24 sk Riksgälds sommarmånadenr och 20 sk samma mynt efter årstidens beskaffenhet hwarwid iaktages att vid alla ofvan uprekade arbeten och utan afseende uppå att ett mindre antal mäniskor finnes boende på det ena torpet jemfört med ett annat skola torparens hustru, barn och de som tillstånd erhållit att bebo torpet af hvad egenskap de vara må, utan, invänning uppå kallelse sig infinna och om underlåtenhet häraf inträffar då sjukdom icke kan bestyrkas såsom orsak på dess borttovaro skall torparen utan laga (fardy ?) afflytta.
- 5o På de af mig anmote? ställen skall han årligen bryta och vid Wellinge eller Edsby aflämna 300 a 400 kurfvar löf emot 12 sk Rgs hundra(?).
- 6o Så länge barrskog finnes i äng eller hage hvilke borde rödjas, tages deraf till bord(?) och bränsle der sådant brister till dessa ändamåls uppfyllande må på skogen icke något huggas utan förutgående utsyning. Hugges något på skogen vare sig till af(?) eller under hvilken föreväning som helst olofvandes underkastar sig torparen här nedanför stadgar?. All slags ohägn (?) på ägorna, bötas likmätligt skogsförbudsföreskrift. Jemte skadans ersättande efter värde. Icke heller må något bösseskott lossas vare sig i skogen eller hvar som hälst på ägorna utan mitt dertill gifne tillstånd.

7o De äfventyr af vådliga händelser som kunna ske utan åboens förvållande, komma icke att ligga honom till last men skulle torpet eller någodt hus deraf genom eld blifva upbrändt eller förstört och detta genom torparens eller dess folks vandskötsel eller oaktsamhet, åligger det åboen att åter uppbygga och i ordningsställa det förstörda utan all slags kostnad från min sida.

Detta kontrakt tager sin början den 14e mars 1843. efter förut hållen husesyn vid hvilken tid torparen Petterson inflyttar, och fortgår allt framgent till laga upsägning sker, men skulle åboen brista i uppfyllandet af noget utaf ofvanstående punkters innehåll, komma han att utan laga upsägning från torpet afflytta redan den 14e derpå följande mars månad, efter hållen afträdessyn då honom af efterträdaren skall lämnas utsädet för den uppå torpet vexande grödan utan ersättning för dess förättade jordbruk.

Wellinge den 2dra mars 1842

A.Pettersson

C.F. König

Såsom Vittnen

I.E. Almgren

Gabriell Holström

Såsom tillökning till förestående kontrakt åligger det torparen att hvarje 12de dag göra nattvakt vid Wellinge herregård enligt erhållen instruction Nattvakten börjas der den 1sta september och fortgår till och med 31. mars derpå följande. Hvarje afton från klockan 9. till klockan 5 mårgonen derpå då 16 S erlægges af mig. Wellinge den 1a octob 1854.

C.F. König

Fullgöras af

Anders Pettersson

Originalen finns hos Stockholms stadsarkiv och i arkivet "Stockholms vattenledningsverk/Vällinge gårds papper".

Kontraktet är transkiberat av Kari Ansnes, 2012, samt granskat av Robert Pohjanen.